Österbottens välfärdsområde
Pohjanmaan hyvinvointialue

Palvelusetelit

Lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälinepalveluiden ja apuvälineiden soveltamisohje 2027

Pohjanmaan hyvinvointialue

Hyväksytty: Hyvinvointialuehallitus 23.11.2026 § 230

Sisällysluettelo

1 Soveltamisala 3
2 Pohjanmaan hyvinvointialueen velvoitteet 3
2.1 Pohjanmaan hyvinvointialueen antamat tiedot palveluntuottajalle 3
3 Palveluntuottajan velvoitteet 3
3.1 Vaadittava raportointi, valvonta ja laadun hallinta 3
3.2 Palvelusetelillä tuotettavan palvelun aikaraja 3
3.3 Palvelutapahtuman kirjaaminen 3
4 Asiakkaan asema ja oikeudet 4
4.1 Vastuu virhetilanteista 4
5 Peruukkihankinnat 4
5.1 Palvelusetelijärjestelmän piiriin kuuluvat asiakkaat ja potilaat 4
5.2 Palveluntuottajan toimitiloja koskevat vaatimukset 4
5.3 Palveluntuottajan henkilökunnan pätevyysvaatimukset 4
5.4 Tuotteita ja palvelua koskevat sisältövaatimukset 4
5.5 Palvelusetelin arvo ja palveluiden sallittu hinnoittelu 5
5.6 Asiakkaan ostamat lisäpalvelut 5
6 Rintaproteesihankinnat 5
6.1 Palvelusetelijärjestelmän piiriin kuuluvat asiakkaat ja potilaat 5
6.2 Palvelun tuottajan toimitiloja koskevat vaatimukset 5
6.3 Palvelun tuottajan henkilökunnan pätevyysvaatimukset 5
6.4 Tuotteita ja palvelua koskevat sisältövaatimukset 5
6.5 Palvelusetelin arvo ja palveluiden sallittu hinnoittelu 6
6.6 Asiakkaan ostamat lisäpalvelut 6

1 Soveltamisala

Tämä sääntökirja on asiakirja, jossa esitetään Pohjanmaan hyvinvointialueen asettamat hyväksymiskriteerit lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälinepalvelujen palvelusetelituottajalle.

Apuväline on lääkinnällisen kuntoutuksen asetuksen mukaan lääkinnällisin perustein todetun toimintavajavuuden korjaamiseen tarkoitettu väline, laite tai vastaava, jota vajaakuntoinen henkilö tarvitsee selviytyäkseen päivittäisissä toiminnoissaan.

Sääntökirjassa olevat vaatimukset, joissa viitataan yksityisestä terveydenhuollosta annettuun lakiin (152/1990), koskevat palveluntuottajia, jotka tuottavat lain 2 §:n määritelmän tarkoittamia terveydenhuollon palveluja. Peruukkipalvelua ei katsota lain tarkoittamaksi terveydenhuollon palveluksi.

2 Pohjanmaan hyvinvointialueen velvoitteet

2.1 Pohjanmaan hyvinvointialueen antamat tiedot palveluntuottajalle

Apuvälineen hankkimista varten tarvittavat tiedot ovat palvelusetelissä, jonka asiakas toimittaa valitsemalleen palveluntuottajalle saatuaan palvelusetelin.

3 Palveluntuottajan velvoitteet

3.1 Vaadittava raportointi, valvonta ja laadun hallinta

Palveluntuottajan on ilmoitettava oma-aloitteisesti Pohjanmaan hyvinvointialueen yhteyshenkilölle toiminnassaan tapahtuvista olennaisista muutoksista, kuten yleisosassa on kuvattu, sekä tilanteesta, jossa tuotteiden toimittamiseen tai saatavuuteen liittyy pidempiaikainen keskeytys tai este.

3.2 Palvelusetelillä tuotettavan palvelun aikaraja

Asiakkaan on päästävä apuvälinearvioon kymmenen (10) työpäivän kuluessa yhteydenotosta. Peruukin toimitusaika korkeintaan 30 päivää.

3.3 Palvelutapahtuman kirjaaminen

Palveluntuottaja kirjaa toteutuneen palvelutapahtuman viiden (5) päivän kuluessa Palse.fi –portaaliin. Palvelutapahtuman kirjaaminen on edellytys laskulle. Kirjaukseen merkitään palveluajankohdan lisäksi palvelun antaneen henkilön nimi ja luovutetun apuvälineen (peruukin) malli.

4 Asiakkaan asema ja oikeudet

4.1 Vastuu virhetilanteista

Palveluntuottaja vastaa apuvälineeseen ja palveluun liittyvistä virhetilanteista asiakkaalle.

5 Peruukkihankinnat

5.1 Palvelusetelijärjestelmän piiriin kuuluvat asiakkaat ja potilaat

Palveluseteli peruukin hankkimiseksi lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineenä voidaan myöntää potilaalle, joka on esimerkiksi sairauden tai sytostaatti- tai sädehoidon vuoksi menettänyt osan tai kaikki hiuksensa. Asiakkaalla voi olla tarve lyhytaikaiseen, pitkäaikaiseen ja yksilöllisellä mitalla hankittuun peruukkiin.

5.2 Palveluntuottajan toimitiloja koskevat vaatimukset

Peruukkien sovitukset tapahtuvat palveluntuottajan tiloissa, joiden edellytetään olevan asianmukaiset ja sijaitsevan Suomessa. Peruukkihankinta on asiakkaalle usein arkaluonteinen asia, joten asiakaspalvelun edellytetään tapahtuvan rauhallisessa, näkösuojatussa sovitustilassa.

5.3 Palveluntuottajan henkilökunnan pätevyysvaatimukset

Peruukkien arviointiin ja sovituksiin liittyvästä asiakaspalvelusta huolehtivalla henkilöllä tulee olla parturi-kampaajan ammattitutkinto ja/ tai muu peruukkialaan perehdyttävä koulutus sekä vähintään yhden (1) vuoden työkokemus peruukkipalvelusta, jolla tarkoitetaan peruukin arviointia, mittausta, sovitusta, muutosten tekemistä, leikkausta / muotoilua sekä käytönopastusta asiakkaalle.

Apuvälinearviosta ja sovituksista vastaava henkilö säilyy samana palvelujakson ajan, ellei asiasta erikseen asiakkaan kanssa muuta sovita. Henkilön voi korvata saman pätevyyden omaava kollega loma-aikoina, sairastuessa ja koulutuksessa ollessa.

5.4 Tuotteita ja palvelua koskevat sisältövaatimukset

Peruukkien tulee soveltua lääkinnällisiksi apuvälineiksi, ja niiden materiaalien tulee olla myrkyttömiä.

Palveluntuottaja vastaa peruukin sopivuudesta asiakkaalle. Sopivuus- ja tuotetakuu tulee olla vähintään kolme (3) kuukautta. Takuuaika alkaa tuotteen luovutuksesta asiakkaalle.

Peruukeista tulee olla saatavilla eri malleja, värejä, kokoja ja pituuksia, joista osan tulee olla peruukkeja, joissa päälaen alueella on monofilamenttiosa. Peruukkeja tulee olla saatavilla erivärisiä samalla hinnalla.

Peruukkipalvelu sisältää peruukin arvion ja sovituksen, tarvittavat muutokset, leikkauksen / muotoilun sekä peruukin käytön ja huollon opastuksen kirjallisine suomenkielisine ja/tai ruotsinkielisine ohjeineen. Koska kyseessä on yksilöllinen tuote, peruukkia on aina sovitettava.

Palveluntuottajan tuotevalikoimassa tulee olla peruukin pesuun ja hoitoon tarvittavat tuotteet, jotka asiakas voi hankkia halutessaan omakustanteisesti.

5.5 Palvelusetelin arvo ja palveluiden sallittu hinnoittelu

Palveluntuottajan on ilmoitettava hinnat siten, että tuotteen lisäksi hinta sisältää peruukin arvion ja sovituksen, tarvittavat muutokset, leikkauksen / muotoilun sekä käytön opastuksen kirjallisine ohjeineen. Hintojen tulee sisältää myös käytettävät pakkausmateriaalit, eli niistä ei toimituksen yhteydessä hyväksytä erillistä veloitusta.

5.6 Asiakkaan ostamat lisäpalvelut

Palveluseteli on henkilökohtainen, ja sitä voi käyttää vain palvelusetelissä määritellyn tuotteen / palvelun hankkimiseen. Asiakas maksaa itse ne tuotteet / palvelut, jotka eivät kuulu palvelusetelipalveluun (esimerkiksi kampa, harja, pesuaine). Mikäli palvelusetelin arvo ei kata tuotteen / palvelun koko hintaa, asiakas maksaa itse palvelusetelin arvon ylittävän osuuden.

6 Rintaproteesihankinnat

6.1 Palvelusetelijärjestelmän piiriin kuuluvat asiakkaat ja potilaat

Palveluseteli rintaproteesin hankkimiseksi lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineenä voidaan myöntää rintasyöpäpotilaille rinnanpoistoleikkauksen jälkeen.

6.2 Palvelun tuottajan toimitiloja koskevat vaatimukset

Rintaproteesien sovitukset tapahtuvat palvelun tuottajan tiloissa, joiden edellytetään olevan asianmukaiset ja sijaitsevan Suomessa. Tilojen edellytetään täyttävän potilaan yksityisyydensuojan vaatimukset eli tiloissa edellytetään olevan erillinen sovitustila.

6.3 Palvelun tuottajan henkilökunnan pätevyysvaatimukset

Rintaproteesien arviointiin ja sovituksiin liittyvästä asiakaspalvelusta huolehtivalla henkilöllä tulee olla terveydenhuoltoalan koulutus ja sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston (Valvira, ent. TEO) myöntämä oikeus harjoittaa ammattia laillistettuna ammattihenkilönä.

Apuvälinearviosta ja sovituksista vastaava henkilö säilyy samana palvelujakson ajan, ellei asiasta erikseen asiakkaan kanssa muuta sovita. Henkilön voi korvata saman pätevyyden omaava kollega loma-aikoina, sairastuessa ja koulutuksessa ollessa.

6.4 Tuotteita ja palvelua koskevat sisältövaatimukset

Rintaproteesien tulee täyttää lainsäädännössä niille asetetut vaatimukset.

Tuotteiden tulee kestää puhdistus saippualla ja vedellä.

Tuotetakuu tulee olla vähintään yksi (1) vuosi ja sopivuustakuu vähintään kolme (3) kuukautta. Takuuaika alkaa tuotteen luovutuksesta asiakkaalle.

Tuotteen mukana tulee toimittaa sen käyttöohjeet, jotka sisältävät ohjeet mm. apuvälineen puhdistuksesta sekä mahdollisuudesta käyttää apuvälinettä uidessa tai saunoessa.

6.5 Palvelusetelin arvo ja palveluiden sallittu hinnoittelu

Palvelun tuottajan on ilmoitettava hinnat siten, että tuotteen lisäksi hinta sisältää yksilöllisen apuvälinearvion, sovituksen ja käytön opastuksen asiakkaalle. Hintojen tulee sisältää myös käytettävät pakkausmateriaalit, eli niistä ei toimituksen yhteydessä hyväksytä erillistä veloitusta.

6.6 Asiakkaan ostamat lisäpalvelut

Palveluseteli on henkilökohtainen, ja sitä voi käyttää vain palvelusetelissä määritellyn tuotteen / palvelun hankkimiseen. Asiakas maksaa itse ne tuotteet / palvelut, jotka eivät kuulu palvelusetelipalveluun (esimerkiksi rintaliivit, uimaproteesi). Mikäli palvelusetelin arvo ei kata tuotteen / palvelun koko hintaa, asiakas maksaa itse palvelusetelin arvon ylittävän osuuden.